

✱ Pišek umrl.

Na svojem domu v Orehovi vasi pri Mariboru je v petek, na praznik Sv. Treh kraljev ob 10. uri dopoldne umrl g. Franc Pišek, narodni poslanec, bivši dolgoletni župan, član o. krajnega zastopa in raznih drugih javnih korporacij. Dočakal je starost 66 let. Pred par dnevi se je vrnil od sej narodne skupščine hudo bolan. V izvrševanju svoje poslanske dolžnosti se je močno prehladil in z njegovim zadnjim čas itak zrahljanim zdravjem, bilo je pri kraju. Trpel je mnogo. Bogu-udan je prenašal bolečine in prvi pecek v novem letu 1922 ga je Bog poklical k sebi. Pred smrtjo je večkrat sprejel sv. zakramente. Se dve uri pred vstopom v večnost mu je slivniški g. kaplan Ciglar podelil sv. potnico. Brez posebnega smrtnega boja je izdahnul blagi mož svojo dobro dušo. Bil je malodane do smrti pri polni zavesti.

Franc Pišek je bil rojen dne 3. decembra 1856 v Hotinji vasi. Obiskoval je samo ljudsko šolo. S svojo marljivostjo in krepko voljo se je sam nabraževal s pridnostjo si je ustvaril polagoma lep dom. Kmalu so Pišeka spoznali blizu in daleč. Domači občini je neprenehoma županoval celih 24 let. Udeleževal se je že kot mlad mož hudih bojev za narodno osvoboditev lepe mariborske okolice. Kdo more opisati vse borbe, ki jih je Pišek boril neustrašeno z narodnimi nasprotniki!

Pri državnozborskih volitvah dne 14. maja 1907 je bil Pišek kot kandidat krščansko-mislečega slovenskega ljudstva izvoljen za poslanca v dunajski parlament in sicer v volnem okraju Maribor desni breg. Dobil je 4314 glasov, Stajerčičanec Kresnik je dobil 2077, socialdemokrat Vidmar je dobil 834 in liberalci Glaser 317 glasov. V državnem zboru je ostal do razsula stare Avstrije. Pišek je stal vedno na braniku pravice našega ljudstva.

Dne 17. maja 1909 je bil Pišek izvoljen tudi v štajerski deželni zbor in sicer kot poslanec V. kurije v volilnem okraju Celje-Brežice-Slovenjegraec. V štajerski deželni zbornici, posebno za časa slovenske obstrukcije proti nemškemu nasilju, je stal Pišek mladeniško živahen v trdi borbi za naša prava.

Svoje otroke si je vzgojil oče Pišek v krščanskem in narodnem duhu. Svojo domačijo v Hotinji vasi je pred leti izročil svojemu sinu Francu, ki sedaj županuje v tej občini. Sam pa si je v Orehovi vasi blizu doma ustvaril nov prijeten dom.

Blagi, dobri mož je odšel k Bogu. Veliko je število onih, kateri bodo žalovali za svojim dobrotnikom. Naj mu dobri gospodar nebes bogato poplača na onem svetu, kar je storil dobrega domačemu kraju, svojim volilcem ter posameznikom.

Slovenska ljudska stranka pa zabeležuje očeta Pišeka med svoje najodličnejše somišljenike!

Pogreb rajnega očeta Pišeka je bil večstopenjski. Takega pogreba še mariborska okolica in Dravsko polje ni videlo. Ze dopoldne so prihajali ljudje od bližnjih in daljnih krajev. Pišekovi volilci iz Konjice, Rogatca, Ptujja, Slov. Bistrice, celega Dravskega polja in drugih delov njegovega volilnega okraja so prihajali z vlaki vozovi in peš. Vse ceste so bile črno posejane Piškovih časticev. Točno ob 2. uri se je iz njegovega doma v Orehovi vasi začel razvijati spreved. Za križem je stopala požarna bramba iz Rač pod poveljstvom stotnika Faleža, nato z zastavo Orli z okrožnim načelnikom br. Barletom, Orlice in šolska mladina. Za zastavo Kmetijske zveze iz Ormoža so korakali zaupniki KZ in načelnik mariborske okrožne Zupanske zveze župan Urbas z župani, ka-

teri. Je bilo nad 30. Njim so sledila zastopstva raznih organizacij ter nad 1000 mož iz Dravskega polja. Pred krsto je šla duhovščina. Kondukt je vodil mil. g. kanonik in dekan Moravec. Krsto so nosili: občinski odborniki domače občine, domača požarna bramba, ki je delala tudi špalir ob krsti, vaščani in Orli. Za krsto so stopali številni sorodniki, nato poslanci Jugoslovanskega kluba z načelnikom dr. Korošcem, predsednik Kmetijske zveze poslanec Roškar, podpredsednik SLS prof. Remec, zastopniki železničarjev in velik broj odpolstanev raznih zadrug, zastopov in delegatov. Za oč. šolskimi sestrami pa nad 1100 ženstva. Vseh udeležencev je bilo sigurno 3000-4000. Pri hiši žalosti je domači pevski zbor zapel žalostanko.

Krsto so zanesli v Slivnici v cerkev. po opravljenih cerkvenih obredih se je spreved zavil na pokopališče, ki je bilo mahoma podobno velikemu mravljišču. Ko so polagali očeta Pišeka v grob, je zaplakal ves narod. Po opravljenih volitvah in ko je pevski zbor zapel Blagor mu, je predsednik Jugoslovanskega kluba in načelnik SLS dr. Korošec stopil pred gomilo svojega prijatelja Pišeka in mu govoril kratko in ginljivo slovo. Slavil ga je kot enega najzvestejših somišljenikov stranke, kot dobrotnika trpečih, kot moža, ki je s polno dušo ljubil svoj slovenski narod in ki je ljubil posebno Boga. Dobra dela gre do za njim. Dobra dela njegova mu bodo pred nebeskim sodnikom veliki in sijajni odvetnik ter zagovornik. — Srečno, z Bogom, dragi Pišek!

Le polagoma so se ljudske množice razšle.

Dobri oče Pišek, počivaj mirno v domači zemlji!

Nova vlada pred parlamentom.

(Nadaljevanje in konec govora poslanca dr. Hohnjece.)

1. Zahtevamo izenačenje plač, doklad in sploh vseh prejemkov za vse uradnike, uslužbence, duhovnike in delavce državnih podjetij v celi državi.

2. Zahtevamo, da se vse pripravi, da se s 1. marcem izvrši izjednačenje vseh davkov.

3. Zahtevamo v interesu ugleda države na zunaj in znotraj, da finančni minister točno izpolni obljube glede izplačila 20% bonov za vsote, odvzete ob priliki markiranja novčanic, in zamenja ob isti priliki odvzete tisočake s falsificiranimi markami za kronsko dinarske novčance.

4. Zahtevamo, da se v interesu gospodarsko šibkih slojev po vzgledu Čehoslovaške, Poljske, Italije in po soglasnem sklepu vseh gospodarskih krogov v Hrvaški in Sloveniji reši vprašanje vojnih posojil in predvojnih obligacij bivše avstro-ogrske države.

5. Zahtevamo, da se poštovanje državnih organov v inozemstvo in v državi sami omeji. Posle v inozemstvu naj izvrše poslaništva, ozir. konzulati, v notranjosti pa uradni strokovnjaki v pokrajinskih upravah.

Gospodje narodni poslanci! Ptiču noju pripisujejo to posebnost, da takrat, ko mu preti nevarnost, potisne glavo v pesek. Meni se zdi, da je naša koalicija, ki je sedaj na vladi, podobna temu ptiču. Ta koalicija lepo zapira ušesa in oči, da ne sliši in ne vidi o opasnosti razmer, ki vladajo v naši državi. Vseposvodi v naši državi dviga nezadovoljstvo svojo glavo. Izgovor na druge države ne drži. Treba je pri nas odpraviti vzroke nezadovoljnosti. Da bi vlada in njo pod-

pirajoče stranke odpravile te vzroke, na to menda vlada niti sama ne misli. Njih cilj je, da kaka obdrži oblast v svojih rokah in da se ohrani kurz, ki se opira na policijski absolutizem. Razmere bodo ostale in se poslabševale od dne do dne in nezadovoljstvo bo rastle. Pri tem bo naša država trpela največjo škodo. To nezadovoljstvo ne bo odstranjeno, dokler se ne uveljavi princip enakopravnosti v vseh pokrajinah naše države na političnem, gospodarskem, verskem in kulturnem polju. Kakšna je verska enakopravnost pri nas, dokazuje državni budžet ki predvideva za versko in šolsko upravo pravoslavne cerkve 161 milijonov dinarjev, za katoliško cerkev pa samo 13 milijonov dinarjev.

Gospodje! Ustava, ki smo jo dobili na Vidov dan, je ovira za upostavljanje enakopravnosti, ker ustanavlja hegemonijo enega plemena nad dvema drugima. To ni prav! Gospodje, ki imajo sedaj oblast v rokah, naj ne igrajo vloge ptiča noja in naj ne zapirajo svojih ušes in oči. Spoznajo naj, da so s centralizmom zaprti pot do srca hrvatskega in slovenskega naroda. S centralizmom zaprti pot bo ostala zaprta tako dolgo, dokler se bo izvajal centralizem. Gospodje, pomislite dobro: čim več hegemonije in čim manj enakopravnosti, tem več neednosti in poglobitve razlike med plemeni. Čim manj hegemonije, in čim več enakopravnosti, tem več edinstvi, vzajemnosti in tem večja asimilacija med plemeni našega naroda. Gospodje! — Nujni predpogoj za to pa je revizija ustave in sporazum s Hrvati in Slovenci.

Kako se delijo zakoni?

Vladinovi ki so dali državi ustavo, ter jo takoj po sprejemu začeli kršiti in teptati, so prav skrbno razpostavili svoje glasovalne mašine na razvalinah parlamenta. Parlamentarizem so pokopali in ves čas, ki jim je preostan pri sebičnem prerokanju, so porabili, da preplavijo javno življenje v naši državi s hudourniki raznih naredb, uredb, predlogov, projektov in aktov.

Vsi ti izjemni stvori in nestvori te izjemne dobe so se v praksi prepustili organom raznih ministrstev — od najvišjega do najnižjega — od sodnika in strokovnjaka do zadnjega pisarja in pandurja, na papirju tiskani in pisani so se pa nametali in prepustili — zakonodajnemu odboru — da jih sprejme in zakoniti. V to svrhc je bila seveda tudi pri tem odboru

z največjo skrbjo ustoličena neobhodno potrebna glasovalna mašina.

Naredbe in uredbe so nastale na prav enostaven način. Gospodin Joco, recimo, postane po hudem prepiru s svojimi tekmeci in izdatni pomoči svojih pajdašev minister, in takoj, ko zasede svoj stolček, izda naredbo ali uredbo, da se pokaže in pa da nagradi svoje prijatelje in udari protivnike. — Pokojni Draškovič je izdal n. pr. zloglasno „obznanje.“ Ze ob volitvah se je postavil, češ, jaz jih bom ugnal, jaz to znam, nič se ne bojte, in ko se je pojavilo 59 komunističnih poslancev, je bila „obznanje“ gotova ne samo proti njim, temveč proti vsem, ki bi z njimi vred lahko ogrozili dobro osnovano in pripravljeno glasovalno mašino, oziroma samovoljno vladno „večino.“

Kakor rečeno, je bilo takih naredb in uredb prava ploha, ki se je pa brez vseh zaprek in ozirov vsipala v vedno pripravljeno glasovalno mašino zakonodajnega odbora. Naredb je bilo čez 700 in če bi bili tudi vsi člani tega odbora obdarjeni s salomonsko modrostjo in z enciklopedičnim znanjem, bi se vendar ne dalo govoriti o proučevanju ali presojanju vsega tega, kar jim je bilo predloženo in kar je njih „večina“ tudi sprejela in uzakonila.

Naši zakonodajci niso ne Salomoni, ne enciklopedisti in zato si niso delali ne težke, skrbne glave, ne težke vesti. Naredb niso niti dobro prebrali, kaj šele premislili — in že so glasovali ter jih tudi sprejeli z največjo naglico in lahkoto. Zlasti v zadnjem času je obsul našo zemljo in naše državno življenje strašen plaz teh novih zakonov — bivših naredb, uredb, projektov in predlogov. Vse je sprejeto — uzakonjeno, nekak človek in pol naj vse to uredi, razvrsti in naslovi, sam Bog pa naj to razume in naj si vse zapomni. To ni navaden — plaz, to so sto in stotere lavine, ki dežejo in pretresajo na vseh koncih in krajih po hribih in dolinah in ki zapustijo nazadnje same ruševine.

Kdo naj si osvoji in kdo naj se zavna po vseh teh novih zakonih? — Mar narod? — Ali ve ta sploh kaj o tem, ko so njegovi zastopniki izključeni od najvažnejšega dela? — Ali oni, ki bodo morali vse to izvrševati? — Kdo se briga za to? — Vladinovi so si sestavili svojo glasovalno mašino in ta je storila svojo dolžnost, — kakor prava mašina, brez pomisleka in brez odgovora na vsa ta vелеvažna vprašanja.

V istem tempu in z isto „resnostjo“ se bo lotil sedaj ta odbor izjednačenja zakonov, ki se bodo predložili glasovalni mašini v parlamentu, oziroma tam, kjer bi moral biti pravi parlament, da jih sprejme na znamenit skrašan način, to je z navadnim glasovanjem en bloc.

Glasovalo se bo in sprejemalo — brez prestanka, dokler se narod — to je država — ne otrese ciničnih samodržcev in ne uvede zdravega parlamentarizma.

Policijski zapor

so proslavljeni v naši državi in se — „proslavljajo“ bolj in bolj od dneva do dneva. Beograjska „glavnica“ prednjači, za njo pa prihajajo še drugi zaporji od mesta do mesta. O divjaštvu raznih ječarjev, stražnikov in pandurjev za sedaj ne govorimo, ker se divjaštvo teh organov lahko udomači tudi v človeških zaporih, če primanjkuje od zgoraj na potrebnem etičnem uplivu, povedati pa moramo tudi to, da se zapira ljudi v škandalozne luknje, kjer bi si pošten in čuteč človek ne upal pustiti svoje domače živine. To je zopet eno tistih žalostnih znamenj, ki tako očitno in cinično svedočijo, da je v današnjih razmerah človeško življenje pod vsako ceno — manj vredno, kot puška patrona. — O „glavnjači“ in o raznih drugih „apsanah“ smo že govorili, danes opozarjamo na najbližji kulturni škandal — na mariborski policijski zapor „hotel Graf“, kakor mu pravijo, ter prosimo merodajne organe, da mu v interesu naše domače uprave posvetijo malo več pozornosti. Zaduhle, polutemne luknje z majčkeno, gostozamreženo lino, nesnažno, polperelo slamnjačo, od same nesnage napol gnilo, strahovito smrdedečo golido v kotu, — večkrat tesno naphane z ljudmi iz vseh mogočih sloev, tako da pride tudi kulturni, po bogzna kaki „prijava“ svobode oropen človek med obliuvane, v blatu pobrane pijance in ušive potepuhe — to je medla, niti približna slika policijskega zavora. K temu še to, da na prijetih jetnikih nikdar na zrak in da dobivajo hrano, o kateri je visoki policijski uradnik dejal, da je ne bi mo-

ga niti gledati, kaj se le jesti. Sili smo tudi, da je mnogo hujša kaznen mesec dni policijskega zapora od polletne sodnijske ječe. To prav radi verjamemo. — Čujemo, da se je našim vodstvom pri policiji maršal zboljšalo in zato smo tudi uverjeni, da se "hotel Graf" prav hitro sprevrne v prave človeške zapore.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Radi pravoslavnega Božiča je začasno čisto zadremalo še to malo malenkostno politično ter parlamentarno delo, o katerem smo vsaj nečim zvedeli pred pravoslavnim Božičem.

Kralj Aleksander je izročil najvišje vladne posle ministrstvom svetu in se za praznike odpeljal s svojim spremstvom na rumunski dvor. Časopisje ženi kralja z rumunsko princeso.

Novega zunanjega ministra smo dobili v osebi radikala in bivšega finančnega ministra jednega — pomena dr. Momčila Ninčič. Novi vojni minister je postal general Vašič.

KONFERENCE VELESIL.

V Cannesu na Francoskem je začela zborovati konferenca velesil, ki se bavi z vprašanjem za gospodarsko obnovo Evrope. Ta konferenca hoče predvsem pritisniti na Francoze, da bodo popustili glede reparacijskih zahtev iz že itak izmozganega nemškega žepa.

V Washingtonu so sklenili zakon, po katerem je prepovedana raba podmornikov proti trgovskim ladjam. Francija kaže temu zakonu sovravno lice.

Centralistične manije.

Se vedno grb kraljevine Srbije. Hrvatska Obrana — poroča: Naše zunanje ministrstvo še vedno uporablja po več kot triletnem ujedinenju v svojih aktih grb Srbije. Zakaj neki dela to zunanje ministrstvo? Morda ne priznava sedanje naše države in njegovi akti nimajo veljave za Hrvate in Slovence, ker se podpisujejo samo v imenu Srbije. Mogoče pa dela to g. Pašić radi starostne slabosti, ali celo iz — štedljivosti. Ako je gospod Pašić že preveč starosta po pameti, potem mora znati, kje je njegovo mesto, ako pa to dela radi štedljivosti, bi mu svetovali, naj pretzkuša varčnost nekje drugod, n. pr. pri samemu sebi, da ne bo vlekel dvojni minister — dvojne plače.

Varčevati pač znajo. Hrvatska ima 11 žandarmerijskih čet. Vsaki četni načelniku kapetan ali major. Od žandarmerijskih komandantov sta samo dva Hrvata. Vsi ti poveljniki orožniških čet morajo vsacega prvega v mesecu v Zagreb k brigadni komandi, da dvignejo plačo za svoje čete. Tak izlet orožniškega častnika komandirja stane najmanj 4.000 K, za vse hrvaške komandirje mesečno 44.000 K letno 520.000 K. Vsi ti stroški bi se lahko prihranili, ako bi se poslala plača četam potem poštini uradov. A, varčevati se mora!

Bodoča srbiska prestolnica — Carigrad! V mitroviški "Srbiji" se hude neki Grgorje Preradović nad a-nimom Srdjo Zlopogledom, ker je slednji zahteval novo zunanje-politično orijentacijo, ki bi se opirala na — prijateljstvo z Nemčijo. Grgorje Preradović je za pot, katero je pokazal že Dušan Silni: prevladovati nam je treba na celnem vzhodu Evrope, prestolnica pa naj bi bila — Carigrad. Evo, kako ta Preradović razlaga svojo teorijo: "Če je mogla mala Srbija s svojo viteško vojsko in s svojo narodno-radikalno stranko ustvariti petstoletni sen Velešrbstva, če je iztirala Turčino s Kosova in osvobodila Dušano v Markovo prestolnico krutih Bolgarov in Turkov, če je istočasno razbila Avstro-Ogrsko in osvobodila Bosno in Hercegovino, Hrvatsko in Slavonijo, Vojvodino, Dalmacijo in Slovenijo, — zakaj bi sedaj naša ujedinjena domovina ne mogla najti primerne mostu, preko katerega bi se nam odprla pot v Solun in Carigrad? Ali nam ni car Dušan Silni pokazal pot, po kateri nam je sedaj hoditi. Ali ni ravno on udaril s srbsko in bolgarsko vojsko proti — Carigradu? Zavzet-

je Carigrada je preprečila njegova — smrt. Toda — ali je naš mladi kralj slabotnejši nego car Dušan, ali nima on toliko moči in modrosti, da prisvoji svoji državi zlato jabelko "istoka", pa magari tudi s pomočjo Bolgarov? — Zakaj uprizarijajo Turki in Grki tam po Mali Aziji orgije, vrhnje pa ližejo Angleži in Francozi? Ali bi se ne moglo najti načina, ki bi omogočil združitev z Bolgari? Poslali bi jih v Trakijo in okoli Odrina, oni bi nam pa brez zavisti morali prepustiti zapadni del in Makedonijo. Ali ne bi mogel biti kralj Aleksandar — car vseh Srbob, Hrvatov, Slovencev in Bolgarov s sediščem v Carigradu? — Zdi se, da se bo ta Grgorje nekoliko pozno iztreznil.

Babilonska zmešajava med vladinovi. Vladne stranke so si v laseh radi vprašanja o izenačenju zakonov. Sedaj se pulijo med seboj, katere zakone bi naj izenačili in ali sploh naj začnejo s tem vprašanjem. Demokratje in naši slabostjini se bojijo volitev, radi tega zahtevajo, da se postavi ustvaritev volilnega zakona čisto na zadnje mesto. Bojijo se za mandate in bogata korita. Turki zahtevajo, da se pred vsem izenači davčni zakon. Ta zahteva pa je smrtni udarec za radikale in demokrate. Srbija in Crnagora, kjer imajo radikali in demokrate še največ pristašev, plačujeta od vseh pokrajin najmanj davkov. Ako bi se pa izenačil davčni zakon in raztegnil tudi na Srbijo in Crno goro, bi se tudi znatno skrešil radikalni in demokratični tabor. Z enačenjem davčnega zakona torej ne bo nič! — Tako se bodo prepirali po orientalski navadi med seboj vladne stranke, v resnici pa se ne bo izenačil niti eden zakon, ampak bomo tavali še naprej po temi srbških in avstro-ogrskih zakonov. Časa za to presneto izenačenje še dovolj!

Nekaj posebnosti.

Skrb buržujev za izobrazbo policijskih pandurjev. Belgrajsko "Vreme" št. 17 opisuje "svečanost v policijski šoli", ki se je vršila pred par dnevi v Beogradu. Vršilo se je svečano razdeljevanje diplomov absolventom policijske šole. Prisostvovali so: minister policije, komandant celokupne žandarmerije, komandant I. žand. brigade, načelnik odelenja Javne Varnosti (vse z velikimi črkami — radi respektu) g. Živojin Lazić in "dijaki" — "Svečanost" je otvoril ravmatelj Milorad Jovanović. Policijski minister Voja Marinković je omenil ustvarjanje policije v naši državi ter poudaril, da je bila policija najbolj zastavljena in zanemarljena. Naposled je izjavil, da bo vlada odslej policiji in izobrazbi policajev posvečala posebno pažnjo. — Po govoru policaj-ministra so razdelili 60 dijakom diplome. V to število je vstetih 14 policijskih agentov, 34 policijskih pisarjev in pa trije "izredni slušatelji". — Kakor vidite, se pandurstvo v naši državi držno postavlja ob stran raznih znanstev — "izredni slušatelji" policije. — Kdo so ti "izredni" slušatelji? Dvomljivo in temni elementi, ki se rekrutirajo iz belih vrst in prihajajo s pomočjo visoke protekcije preko takih žalostnih kurzov v — policijo. Nekaj značilnega pa vendarle tiči v celi stvari. Minister Marinković je izjavil, da bo vlada posvečala policiji posebno pažnjo, to se pravi: vlada, v kateri je Pribečević doslej itak skrbel najbolj za svoje pandurje, bo odslej policijo negovala kakor punčico svojega očesa. Marinković ho — vsaj tako je iz njegovih besed razumeti — izpopolnjeval neokretno in po številnosti kolesja tako ompljeno mašinerijo naše slavne policije, vzgajal bo agente Hajdukovića-Murdaj-Franetovičevega kova, zveste organe belih buržujskih klik, ki bodo stikali za političnimi osumljeni, subverzivnimi elementi, eksponiranimi pri staji neljubih političnih strank in za nedolžnimi žrtvami vsakdanjega denuncijantstva. Prišli smo že tako daleč, da bodo otvorili "policijsko univerzo". Silno vojsko, 40.000 žandarjev in ogromen policijski aparat, vse to je namenila nezmotljiva previdnost naših oblastnikov "zaščiti" troimenega naroda. To je ubožnostno spridevalo, ki ga je vrgla bela klika trpečemu ljudstvu. Pozabili pa tega ne bodemo...

Vojni komandi v Zagrebu piše varaždinsko "Narodno Jedinstvo" čla-

nek pod naslovom: "G. Hajdukovič vojna komanda in naš obrtnik." Hajdukovič je detektiv pri vojaški komandi in vsak čas zapelje k varaždinskemu obrtniku avtomobil v popravilo — obrtnik popravlja in popravlja včasih z vsem svojim osebjem, po cele noči, g. detektiv se pa vozi, danes v Zagreb, jutri v ženski družbi na kak izlet, avto pride po vsaki taki vožnji v popravilo, o plačilu pa ni ne duha ne duha. Obrtnik čaka na to in čaka, a nazadnje pa le vpraša detektiva, kdo bo plačal. — "Vojna komanda!" dobi za odgovor ter čaka in popravlja naprej, dokler se ne osokoli ter piše vojni komandi. Piše enkrat, piše dvakrat, po dolgem času pa dobi odgovor, da se njegova prva prošnja ne uvaža, ker ni na njej dovolj "taksonih mark" in na druge prošnje se pa sporoča, da Hajdukovič ni imel "naredjenja" detektiv dolge in da vojna komanda zato nič ne plača. — Tako torej! — Obrtnik ve, pri čem da je, avtomobil pa še vedno popravlja. Kaj naj stori on proti detektivu, povrh še Hajdukoviča, ki nastopa oblastno v imenu največje sile v naši državi!

355 rudarjev na obtožni klopi. — 10. t. m. začne pri okrožni sodnji v Tuzli glavna kazenska razprava proti — 355 rudarjem, ki so v zaporu še od predlanskega rudarskega štrajka na Kreki kot voditelji in glavni udeleženci. Kakor znano, je bil ta rudarski štrajk proti koncu razširjen po celi državi in policajdemokratska vlada je uporabljala vsa sredstva, da ga zaduši. Kakor hitro je skovala in izdala za lansko Novo leto Obznano, je razpustila rudarsko strokovno organizacijo in delavski sloji so postali pravi sužnji velekapitalističnih izžemalcev. Sicer se je izkazalo, da so bile rudarske zanteve popolnoma upravičene, da so nekatere rudniške družbe — tudi trboveljska — neusmiljeno odirala ubogo delavstvo in pri tem goljufale državo, pa vendar je stala vlada na strani kapitalistov in ko je izšla še Obznana, ni bilo kljub vsemu razkritju raznih velekapitalističnih goljufij delavskemu preganjanju ne konca in kraja. — Proti koncu štrajka je prišlo na Kreki do izgrediv in spopadov med rudarji in žandarji in sedaj se je tuzlansko državno pravdnštvo trudilo nad leto dni, da "pripravi material", ki bi 355 rudarjev spravil nekatere vsaj na vešala, večino drugih pa v mnogoletno ječo. — V javnosti vlada veliko zanimanje za ta proces. Med obdolženci je precej Slovencev in naši čitatelji se bodo še spominjali, da se je pri svršetku tega štrajka proslavljala tudi čokorilska druha z največjim divjaštvom proti slovenskim rudarjem v Bosni. Nad 100 delavskih rodbin so oropali ter z batinami odgnali iz dežele. Ti ubogi pregnanci so se sredi zime brez vseh sredstev, izropani in izmučeni potikali po Sloveniji in celo nekatere državotvorni listi so beležili to kot kulturni škandal. Tako so bili "sojeni" brez sodnje in če se bo tudi proti ostalim Slovincem izmed obtoženih 355 rudarjev v podobnem duhu postopalo, — potem pač, žalostna nam majka!

Beleške.

Amnestija. Med tem, ko je v zaporih na tisoče političnih osumljenцев in krivcev, med tem, ko umirajo po raznih taboriških nedolžni starci, žene in otroci — kot talci, kot nedolžne žrtve neurejenih razmer samo zato, ker so sorodniki raznih ljudi, ki delajo proti zakonom, se oblastniki še vedno prerekajo, kako bi izdali amnestijo, ki je običajna v vseh monarhističnih državah povodom vladnega nastopa in drugih prilik. — Vsak mesec se sliši nekaj o amnestiji, ostane pa vse pri starem, in tako moramo priči do zaključka, da imamo v državi peščico oblastnikov, ki so se postavili nad krono in ki ne spoštujejo niti njenih tradicij. Enkrat smo čuli, da se pripravljala splošna amnestija, drugič pa, da se bo izvajala samo posamezno storilo se pa ne eno, ne drugo. — Zakaj? — Gotovo samo zato, ker hočejo oblastniki kovati iz nje svoj politični kapital.

O odpuščanju uradnikov piše "Balkan": "Rekli smo že, da se bo pri čiščenju uradniških vrst postopalo lahkomišelnost, partizansko, nepravilno in nemoralno. Pravijo, da je izdana o

tem neka uredba. Prava reč! — Kateri uredba in kateri zakoni se pa niso bili izrabljeni pri nas v teh treh letih? Pri mnogih, in mnogih odgovornih činiteljih, oblasti in uprave je zmanjkal pravi čut in smisel zakonitosti. To je otrpelo, kakor spoštovanje lastnine pri onih, ki so se navadili krasti. Tako je pri nekaterih stih in na žalost tudi pri nekaterih naših javnih delavcih. Eden od njih, demokratski poslanec, predlaga javno v nekem demokratskem listu, naj bi se proti Radliču in njegovi stranki postopalo v Hrvatski mimo in brez zakona, — ker cilj posvečuje sredstvo. Drugi zopet zahteva diktaturo nad celo državo, ki naj bi se na milost in nemilost predala tako malo sposobnemu in tako malo svobodoumnemu — Svetozarju Pribečeviću. Kaj ne, vrčamo se v XIII. vek? Otopel je čut zakonitosti in omračena se je javna vest. In kdo naj še verjame v takem stanju, da se bo uredba o zmanjšanju uradništva izvršila pametno in vestno? Nekaj podobnega bo, kot z zakonom o zaščiti države, ki se je v rokah slabih izvršiteljev v zakon proti državi — Tako "Balkan", na račun demokratov seveda, četudi je zagrešil sam iste napake in gonji proti temu in onemu in četudi je sam proslavljal ne samo Pribečevića, temveč tudi razne izjemne zakone. V beograjski politiki, pa naj si bo demokratska ali radikalna, manjka morale, vest ali pa lastne kritike.

Italijanska nevarnost. Razpravljajoč o naših najnovejših diplomatskih porazih v Parizu, pravi beograjska "Politika", da je Italija naš nasprotnik in kot tak najnevarnejša v vprašanju Albanije. Dokler se je šlo za Gorisko, za hrvaško Dalmacijo, Reko in Istro, so gospodje v Beogradu z Vesnićem in Pašićem vred govorili, da je Italija naš prijatelj in zaveznik in še-le sedaj, ko se grozi za Albanijo, nam je postala Albanija nevaren protivnik. — To je zelo značilno in kaže tudi vso jugoslovansko orijentacijo beograjske politike. Italijani so to dobro poznali in zato so to oškrmili najprej Slovence, potem Hrvate in nazadnje še-le Srbe, dobro vedo, da se bodo ti zganili še-le tedaj, ko bo šlo njim za kozo in ko bo vse že itak prepozno. Mogoče se bo v tej na tri dele razdeljeni nesreči iztreznili velesrbski šovinizem in separatizem, mogoče tudi ne, dobro je pa na vsak način, da je Češka še vedno z nami, Beneš nam bo gotovo napravil več diplomatskih uslug, kot vsi naši slati in nesposobni diplomati skupaj.

Kam gre nemška odškodnina? — Šli so voli, šlo so ovce in sedaj bode šlo še drugo, kar prevzemajo naše komisije od Nemčije na račun vojne odškodnine, člani naših komisij si bodo pa napolnili žepa z mastnimi profiti. O korupciji pri naših sprejemnih ter nabavnih komisijah se že ne splača govoriti, vse je zaman, bob v steno, korupcija je in bo, goljufa se pri edih kakor pri drugih komisijah. — Pri dolževanju komisijah članovi je ravno tako, kakor pri zasedanju ministrskih stolčkov — najprej divjaški prepričanje, ker se kompetenti kar trgajo in gnetejo, potem, ko se vendarle določi, člani in odpotujejo, pa vsakokrat brezvestna korupcija in velika škoda za državo. — To novo komisijo označuje "Jutarnji list" s suhim poročilom dunajskega "Neues 8 Uhr Blatt", ki pravi, po poročilu iz Bavarske tako: "Sedaj imamo tukaj (Rosenheim) neko jugoslovansko komisijo, ki prevzema blago, katero ima dati Nemčija po mirovnem dogovoru Jugoslaviji kot vojno odškodnino. Transporti se pa ne odpravljajo navzdol po Donavi proti Beogradu, temveč v nasprotno smer proti — Švicarski. Ta manipulacija se izvaja na ta-le način: Nemški trgovci kupujejo po nalogu nemške vlade blago za jugoslovansko komisijo, ta pa pravi, da je Jugoslavija agrarna in z vsem blagom bogato založena dežela, ter zato tudi to blago, ki ga ne potrebuje, — takoj prodaje v zvezi z nemškimi trgovci švicarskim trgovcem. To je vse in dovolj, člani komisije že vedo, zakaj tako delajo, imeli bodo lepo "zarado", naša država pa veliko škodo in to se jim zdi popolnoma v redu. Zato so pa komisija..."

Krize kakor pri vladi so vseposod, kjer je le dovolj korit in mastnega profita. Tudi Rdeči križ v Beogradu se zviža vedno v vednih krizah...

kih debat, glasovanj in preprirov, ki so do pičice enaki prerokanju po mistriških klubih. Razne skupščine so se končale z divjim vikom in krikom brez vseh uspehov in tudi zadnja — koncem prošlega meseca — ni prišla dalje kot do nekega začasnega odločaja, ki naj bi pripravil osnutek pravil in vse drugi za prihodnji glavni zbor. To kritično razpoloženje izvira iz dobro obložene kase in tudi okrog te ustanove, ki naj bi bila humanitarna se suvajo bele in črne roke. — Pri zadnji skupščini je bilo to zelo značilno, da se je vojvoda Bojović zahvalil za odborniško mesto in tudi izstopil iz društva, ker je bil malo prej kar šez noč odstavljen od svojega visokega vojaškega mesta.

Novoletna statistika policije in zaporov. Iz raznih mest prinašajo listi poročila, koliko ljudi je bilo v pretečenem letu zaprtih, koliko prijav in slučajev je obravnavala policija itd. Ze zadnjih smo poročali, kako strašne številke iznaša ta statistika, in sedaj, ko čitamo po listih poročila o uradovanju policije, ki se nanašajo izključno na vsakdanje delikte in alkoholizma in moralne propalosti, moramo zo peti vprašati, kje je zabeleženo uradovanje policije, ki izvira iz političnih motivov? Sicer označujejo tudi navadni deliki razmere svoje dobe, za o značilno režima, pod katerim živimo, bi bil pa na vsak način potreben in koristen tudi pregled političnih prijav in političnih deliktov, zasledovanih od policije. Zakaj ne pridejo oblastniki s tem na dan? Ali se na vse zadnje sramujejo svojega početja?

Dnevne novice.

Mesto umrlega poslanca Franca Pišeka pride v skupščino mariborski tajnik SLS, g. Franjo Zebot.

Posl. Pušenjak je vložil upit na ministra notranjih zadev radi obdobjev v Topolšici, nadalje na ministra za kmetijstvo v zadevi zapostavljanja kmet. družb izven Srbije in pospeševanja nezdružnih organizacij.

Poslanec Iv. Roškar, Frano Pišek, Jos. Skoberna in Vlad. Pušenjak so vložili upite na ministra financ in notranjih zadev ter trgovine v zadevi trošarine na vino, katero podari vino gradnik o priliki bernje ter glede izvrševanja zidarske, tesarske in studenčarske obrti po praktičnih rokodelcih, ki nimajo predpisanega izpita, in sicer ob priliki popravil, katera so pri kmetijskih hišah in gospodarskih poslopih potrebna.

Jugosl. klub in izvršilna odbora Hrvatske pučke stranke ter SLS imata v nedeljo, 15. januarja dopoldne ob 10. uri v Zagrebu skupno sejo.

Razkol v pravoslavni cerkvi. — Grška vlada in atenski sveti sinod razvijata močno akcijo, da naj bi ne priznala nobena avtokefalna cerkev novoizvoljenega carigradskega patrijarha Meletija IV. Grki trdijo, da je izvoljen proti kanonom, ker so zanj glasovali samo 4 duhovski člani in 6 laikov — mesto 11 duhovskih in šest laikov. Pravi vzrok grške akcije pro-

ti novemu patrijarhu je pač ta, ker je Meletij venizelist. Meletij je na potu iz Amerike, da zasede svojo mesto. — Za njega je tudi znaten del Grkov, ker je on izboren diplomat. Meletij se tudi zanima za združitev carigradskega patrijarhata z angleško cerkvijo. Ta pravoslavni spor bo imel tudi nekaj vpliva na pravoslavne v naši kraljevini, akoravno nima carigradski patrijarh bogzna takega vpliva na našo pravoslavno cerkev.

Na mesto venca na grob g. poslanca Pišeka je daroval g. Wreg iz Slivnice pri Mariboru za sklad Slov. ljudske stranke 400 K. Zivelci posnemovalci!

SLS in KZ ste položili na krsto umrlega poslanca poslanca Pišeka v nec z narodnim trakom.

Gostilniška, alkoholna in protialkoholna obrt v Sloveniji. V letu 1920 je bilo v Sloveniji 6026 gostilničarskih obrti s koncesijami. Od teh koncesij je bilo začasno odvzetih 47, trajno pa 512, skupaj 559, novih koncesij je bilo podeljenih 217. V Sloveniji pride na 185 oseb ena oštarija, a na 380 oseb po ena prodajalna žganja. Na eno osebo odpade povprečno 49 l opojnih pijač v povprečni vrednosti 1312 K. Radi preokračanja policijske ure in naredb, ki so izdane glede točenja alkoholnih pijač, je bilo v Sloveniji kaznovanih 1357 oseb z globo 121.335 K novanih 1357 oseb z globo 121.335 K in 633 dni zapora. Od 6026 gostiln v Sloveniji je samo 8 brezalkoholnih in 56 podjetij, ki se bavijo s proizvajanjem brezalkoholnih pijač.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 285—287, francoski frank 23,90, za 100 avstrijskih kron je plačati 4,25—4,35, za 100 čehoslovaških kron 490 K, za 100 nemških mark 152, za 100 laških lir 12,15—12,30 jugoslov. kron. Naša krona notira v Curihu 1,80. Od zadnjega našega poročila je vrednost naše krone padla za 15 točk.

Iz Ptuj.

SKSZ. Na dan Sv. Treh Kraljev se je vršil v Ptuj občni zbor SKSZ za Stajersko. Zborovanje, ki ga je vodil Zvezin predsednik poslanec dr. Hohnjec, je bilo zelo številno obiskano ter je prav dobro uspelo. Podrobno poročilo objavimo v prihodnji številki.

Zupana imamo. Vlada je potrdila izvolitev g. T. Lozinška, pekovskega mojstra v Ptuj, za ptujskega župana. G. Lozinšek je pristaja socialdemokratske stranke. Dolgo se je vlada o botavljala, nazadnje ga je pa le potrdila. To bi si bila lahko prihranila, kajti kolikor zdaj ve o državotvornosti g. Lozinška, toliko je vedela že prej. Razlika je le ta, da bi bil Ptuj že prej dobil redno občinsko gospodarstvo in bi že bili prej izvedeli kakšno bremena bo morala občina prevzeti. Ker se bo, kakor upamo, vrnil zopet red v občinsko upravo, ker bomo izvedeli, koliko dolgov ima Ptuj, ker bomo izvedeli o obračunu za pretekla leta in bo nam novi občinski odbor tudi sestavil proračun za tekoče leto, za to iz gospodarskega stališča odobro-

vamo ukrep vlade. Novi občinski odbor prevzame težko delo. Videli bomo, kako bo izpeljal zavoženi občinski voz. Po Ptuj se govori, da občini obenem niti ene zemlje ne zaupa. Vlada je priskočila občini na pomoč in potrdila pekovskega mojstra Lozinška za župana, ki bo lahko kreditiral občini ne samo ene, ampak tudi dve zemelji.

Umrli je Tomaž Slavetič, klobučar v Krempljevi ulici v Straschillovi hiši. Bil je star Ptujčan.

Iz Maribora.

Shod SLS obrtnikov v Mariboru.

Obrtniki in trgovci v Mariboru in okolici, katere radi svojega poštenega značaja in prepričanja ne morejo trobiti v rog demokratske stranke, so že opetovano izrazili željo, da se ustanovi za Maribor in okolico obrtna zveza na podlagi zdravega gospodarstva in kulturnega programa. Slov. ljudske stranke. Naprosili so Obrtno zvezo v Ljubljani, da jim priredi shod obrtnikov in da pošlje na ta shod organizatorja obrtnikov iz Ljubljane. — Obrtna zveza je želji ugodila in je sklicala za dne 4. januarja 1922 v Mariboru v dvorani hotela „Halbwild“ ustanovno zborovanje Obrtne zveze za Maribor in okolico. Da je bilo take organizacije in zborovanja potreba je pokazalo zborovanje samo. Niti v listih, niti po plakatih se ni nikogar vabilo, ampak edino so se povabili glavni zaupniki obrtniškega in trgovskega. Prišlo pa jih je toliko da je bila dvorana pri „Halbwildu“ natlačeno polna.

Zborovanje je otvoril slikarski mojster g. Ivan Lorber, kateri je pozdravil številna obrtnike-tovariše, posebej predsednika Obrtne zveze in podpredsednika trgovske in obrtne zbornice g. Ogrina, g. prof. Vesenjaka in mestnega svetnika g. Zebota. — Dal je besedo g. Ogrinu, kateri je v poljudnem govoru zbranim tovarišem obrtnikom govoril o potrebi organizacije obrtnega in trgovskega stanu. — Vse dosedanje organizacije po veliki večini stremijo samo za tem, kako bi naše obrtnike zapeljali na krivo pot korupne demokratske stranke. Na vladi je demokratska stranka, katere hode z nesmiselnimi naredbami, groznimi novimi davki in na vse mogoče druge načine uničiti malega in srednjega obrtnika in trgovca. Radi tega pridemo obrtniki do zaključka, da se te slabe razmere v naši državi morejo spremeniti edino le, ako zlozimo sedanji vladni sistem. To pa je mogoče edino tedaj, ako ustanovimo Obrtno zvezo, ki bo neodvisna od tega parazitovstva.

Kot drugi je dobil besedo profesor Vesenjaka, ki je poročal o davčni politiki, ki jo izvaja sedanji vladni režim nad obrtnim in trgovskim stanom. Na podlagi uradnega finančnega načrta, ki ga je izdal sedanji finančni minister demokrat d. Kumanudi in na podlagi državnega proračuna za leto

1922 ter na podlagi uradnih listov št. 90 in 100, je govornik dokazoval v jasni luči, kako demokratska in z nje zvezane stranke v vladi z nesmiselnimi visokimi davki, dokladami in takimi uničujejo eksistenco obrtnikov, trgovcev in drugih poštenih naših državljanov.

Na podlagi števil iz proračuna je govornik zborovalcem pokazal, kako razsipujejo demokraci in stranke, ki so sedaj na vladi, denar davkoplačevalcev. Ugotovil je, da je mogoče državo gospodarstvo, našo zavoženo valuto in našo notranjo in zunanjo politiko oteti edino na ta način, da se vsi pošteno misleči državljani organizirajo in pri bodočih volitvah strogljavijo sedanji koruptni in brezglavi sistem. Govorniku so zborovalci opetovano glasno pritrdjevali in mu ob koncu izrazili svojo iskreno zahvalo.

Nato je govoril o lokalnih mariborskih gospodarskih zadevah, tičočih se posebno obrtniškega, član mariborskega mestnega sveta g. Zebot.

Izvolil se je osnovni odbor Obrtne zveze za Maribor in okolico, v katerem so zastopane te obrti: slikarji, mesarji, krojači, kolarji, kovači, trgovci, mizarji, stavbeniki, izvoščiki, industriji, dimnikarji, peki, kiparji in podobarji, gostilničarji, klobučarji, krznarji, sedlarji in še razne druge obrti. Prihodnje dni se bo vršila širša seja osnovnega odbora združena z zaupniki iz posameznih obrti in strok.

K besedi se je oglasil tudi čevljarški mojster g. Smrekar, zastopal je stališče demokratov. Ker zborovalci za predpustne demokratske šale niso bili dovzetni, g. Smrekarja — žal — nihče ni hotel poslušati.

Slikarski mojster g. Sabukošek je vprašal, kako je bilo mogoče ustvariti v Sloveniji tak nasilen sistem centralizacije bolniških blagajn. Sistem je tak, da ga obrtniki in trgovci absolutno ne moremo odobravati in trpimo vsled tega ogromno škodo. Odgovoril mu je navzoči podpredsednik trgovske in obrtne zbornice gospod Ogrin. Sedanja demokratska vlada je vpeljala za bolniške blagajne diktaturo komisarijata in se boji volitev v bolniške blagajne. V pisarnah so nastavili nebroj novih uradnikov, po svoje zvišali tarife.

S tem ustrojem ne more biti zadovoljen ne delojemalec in ne delodajalec. Opravičena je nevolja vseh proticentralizaciji bolniških blagajn, opravičena je tudi zahteva, da vlada prav kmalu razpiše volitve v bolniške blagajne po okrajih.

Po dve in polurnem zborovanju, ki je vse zborovalce razen enega popolnoma zadovoljilo, je g. predsednik Lorber s pozivom na vztrajnost in vzajemnost zaključil lepo uspelo prireditel.

Obrtniki, ki želijo podrobnejše pojasnil glede Obrtne zveze in vsi oni, kateri ne znajo sami sestaviti napovedi za dohodnino ali sestaviti prizive, se naj obrnejo pisмено ali ustmeno na Obrtni oddelek v tajništvo SLS, Koroska cesta 5.

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Roma.

(55. nadaljevanje.)

Kako bi tudi ne bilo blede —? — ma je odgovorila, ne ravno preveč odtrgano. — Bridko je, biti vojščakova žena — Skoraj bi si želela, da bi ne bila nikdar zapustila Judeje in prišla v Rim!

Storil je, kar je mogel in znal, da bi jo pomiril, — kar je znal, kajti ta lebi starij je le malo poznal žensko dušo, njegova nemirna čustva, njegove divje upe in strahu. — V svoji priprostosti je verjel, da je dekle res zavoljo očeta nemirno, in jo je miril po svoje, ljubeznivo, da jo ji upanje.

„Ljubo dete“, ji je pravil, „nemirni, ki razburjajo Italijo, grozote, ki o njih slišimo vsak dan, le povečavajo važnost Eleazarjevega poslanstva in zmanjšujejo njegovo nevarnost, ker sezar je od dne do dne v huji nevarnosti. Ni lahek posel, ki si ga je naložil Vespazian, težko je, z eno roko brzdati narod, kakršen smo mi, z drugo pa segati po cesarski kroni. Ne bo mogoče mnogo časa, da bi nas pregan-

jali, in cesar bo v svoji hudi stiski še rad sprejel mirovne pogoje, ki mu jih bo ponudil moj brat. — Povsod odpuvajo legije Vitelija pokorščino, — včeraj je prišla novica v Rim, da se je brodovje uprlo v Raveni, in danes je že morebiti Cremona padla v roke Antoniju drznemu legionarju-govorniku, meščanska vojska grozi Italiji, — ali ni ugoden čas, dete, za pomehkuženega nasladneža na cesarskem prestolu, da se pogoji za mir z mojim, kakršen je tvoj oče? — Vse je v božjih rokah, pravim vedno, pa čujim bolj ko kedaj, da bodo prišli boljši dnevi za Judo, da bodo njegovi sovražniki ponižani, da bo njegovo orožje zmagovito. — Toda kaj imamo mi opraviti z mečem? Naš meč je križ in naše delo ni od tega sveta, naša zmagaja je v naši ponižnosti, in kdor bo najgloblje ponižan, bo najbolj povišan.“

Tako je govoril starij, poln navdušenja za judovstvo in ob enem za krščanstvo.

In prav je presojal položaj rimskega imperija.

Nadarjeni Vespazian je z veliko hladnokrvnostjo, potrpežljivostjo in drznostjo igral igro, ki je pomehkuženi

možgani Vitelijeve niso bili kos. Legije so oboževale Vespaziana, zmagovito vojskovodja je bil, pogumen vojščak, priprosto in čednostno je živel in se plemenito razlikoval od razkošnega, požrešnega in čutnega Vitelija, ki so ga legije prezirale in zaničevale. — Travn nič ni izgubil Vespazian na svojem vplivu, ker je z veliko zmernostjo in skromnostjo — resnično ali ponarejeno — odklonil škrlat, ki so mu ga vojski ponujali. Imel je čas čakati, in čakal je, da pride ugoden trenutek in da takrat zagradi priložnost in si jo obrne v svoj prid.

Dasiravno je bil v Judeji,daleč od pozorišča, kjer se je igrala usodna igra za prestol, in na videz ni bil nič druga, ko več ali manj nevoljen opazovalec rastočih nemirov v Italiji, je v resnici vendar on sam vodil s spretno roko spletke in zarote in dajal navodila svojim privržencem in agitatorjem.

Medtem pa je onemogli Vitelij omahoval in se obotavljal, danes je bil za trdno odločen, da se odpove kroni in odide, jutri spet, da se hoče boriti zanj do smrti, in je uničeval delo svojih najvnetejših pristašev z nezaupljivostjo in vdajajoč se hinavskim

nasvetom izdajalcev, ki so se mu vsiljevali.

Rimsko cesarstvo je bilo ob tistem času skoraj v obupnejšem položaju nego pod vladno krutega Nerona. Krvooločna pošast je bil Neron, pa je vsaj s krepko roko držal za vajeti in samodržstvo, četudi je nasilno, je bolj nego zmeda in anarhija. Pod Vitelijem pa je začela razpadati in se rušiti mogočna stavba, kateri je Romul položil temeljni kamen in jo je Avgust dožidal do sijajnega vrhunca, stavba sedmih stoletij, ki se je na njej trudilo toliko rodov in jo povečevalo, da je obsegala ves takrat znani svet.

Legije — in pozabiti ne smemo, da je Rim vladal z mečem — so bile sestavljene iz vojakov, vzetih iz samih podjarmljenih dežel, Sirci in Etiopci so čuvali rimske orle obenem z nemirnimi sinovi Germanije in nezanesljivimi Galijci. — Armade, zbrane iz najoddaljenejših mej imperija pod eno zastavo, pač niso mogle imeti mnogo druge skupnega ko drznost in pohlep po plenu in denarju ter po razuzdanem življenju.

(Dalje prihod.)

Nevarno obolel je g. dr. Iv. Tur-
šič, zdravnik v Mariboru. Bil je že
spreviden. Izbornemu zdravniku že-
lno da kmalu okreva!

Srebrna poroka. Na praznik sv.
Freh Kraljev je v ožjem družinskem
krogu obhajal srebrno poroko gospod
Josip Racek z ženo Ljudmilo. Gospod
Racek je dobro znan po celem Mari-
boru kot dimnikarski mojster in god-
benik. Slavljence je glavni zaupnik
organizacije dimnikarskih mojstrov za
Slovenijo. Vrlemu domačemu obrtniku
jubilantu čestitamo in želimo, da bi o-
ba srebrnoporočenca še čila in zdra-
va slavila zlato poroko.

Pismonoša ponesrečil. Pomožni de-
narni pismonoša A. Zerjal je 3. janu-
arja v bližini koroškega kolodvora na
železniški progi tako nesrečno padel,
da je obležal nezavesten. Stražnik ga
je slučajno našel in ga otel pred pri-
hajajočim vlakom. Zerjala so odpeljali
v bolnišnico. Govorice, da je Zerjal
bil vinjen, ne odgovarjajo resnici.

Neusmiljena deložacija sredi naj-
hujše zime. Prijatelj našega lista, ki

pa ni pristaš SLS, nam opisuje, kako
je trgovec in hišni posestnik J. Serec
na Aleksandrovi cesti vrgel v četrtek
dne 5. januarja popoldne na cesto iz
svoje hiše tri ubožne družine. Med
nimi sta dva mala trgovca g. Monari
in g. Prah. Gospod Serec je dal
pripeljati pred hišo veliki voz za pre-
važanje mobilij tvrdke „Balkan.“ S
slo je dal odtrgati ključavnice od
obrtnih lokalov omenjenih družin. —
Sodni sluga, postrešček in policaji so
šli nato na delo za milijonarja in za-
čeli metati pohištvo iz dela Monarije-
vega stanovanja in iz obrtnih lokalov
omenjenih družin. Družina trgovca s
steklenim blagom g. Monari šteje med
drugimi tudi tri otroke. Zena, oziroma
mati, je bila roke, prosila, rotila iz-
vršujoče člane deložacijske kompani-
je, pokleknila in prosila vse, tudi hiš-
nega lastnika g. Sereca, naj se ven-
dar usmili vsaj uboge zmrzujoče de-
ce. Ne mili jok nedolžnih trepetajočih
otrok, ne prošnje žene in moža, vse
ni nič izdalo. Srce hišnega gospodar-
ja je ostalo trdo. Pred hišo, kjer se je

razlegal jok otrok in žensk, vpitje in
prošnje, se je zbralo več stotin občin-
stva. Vse je obsojalo trdosrčnost in ne-
usmiljenost hišnega gospodarja in ve-
letržca — milijonarja, kateri v sredi
najhujše zime uniči eksistenco ubogih
družin. Najlepše pa je še to, kar je
občinstvo posebno razjarilo, da je la-
stnik hiše med tem da je deložacijs-
ka kompanija neusmiljeno metala po-
hištvo, štelaze in blago na cesto, za-
dovoljno in smehljajoč gledal tri od-
prtem oknu svojega prešernega stanc-
vanja na ves dogodek. Občinstvo, ki
je brez izjeme sočustvovalo z ubogimi
deložiranimi familijami, je glasno vz-
klikalo vznak protesta proti takemu
nasilju. A vse skupaj ni pomagalo —
prav nič: Sila je sila. In sila je pri-
hitela na pomoč celo sodnija! O zade-
vi še bom govoril.

O deložaciji ubogih treh družin
na Aleksandrovi cesti se nam še po-
roča od zanesljive strani: Veletržec
in milijonar Serec je kupil od tvrdke
Badl na Aleksandrovi cesti veliko hi-
šo. Uredil si je tam moderno kavarni-

no. Svojo trgovino, ki jo ima v stari
svoji hiši na koncu Aleksandrove ce-
ste, hoče prenesti v to novo kupljeno
hišo. Strankam je poslal odpoved lo-
kalov in stanovanj (Monari) na pre-
tikan način. Na roko mu je šlo tudi so-
dišče. Ko je rešitev rekurza prizade-
lih strank dospela od višje instance v
Maribor, je Serec dobil takoj rešitev,
da sme brez pardona izvršiti deloža-
cijo. Zanimivo je, da sodišče „skle-
pa“ ni dostavilo ne prizadetim stran-
kam in tudi o rešitvi rekurza do dne
6. t. m. ni obvestilo pravnega zastop-
nika strank. Da se za tak brezsrčen
korak v sredi hude zime ne da prav
nobene roka, to je naravnost neob-
veško. Slišimo, da ima nek višji funk-
cionar na sodišču ožje zveze z gos-
podom Serecem. Cel Maribor obseja
ta akt brezsrčnosti.

Vodstvo Deške ljudske šole J. in
„pomožne šole za manj nadarjeno mladi-
čino“ izreka tem potom vsem blagim
darovalcem, ki so žrtvovali denar in
druge darove za to revno mladino.
svojo najiskrenejšo zahvalo.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživljujoče in
krepujoče deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči
„Elsafluid“, mnogo močnejši in boljši kakor francosko
žganje za drgenje rok, nog, hrbta in celega telesa,
kakor tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in
ust, skoz 25 let priljubljen. 3 dvojne steklenice ali
1 specialno steklenico z zamotom in poštnino za 48
kron, pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa
trg 329, Hrovaško. 626 de

Proda se hiša

v dob-
rem
stanju z sadnim vrtom v Vra-
čah pr. Sv. Filipu na Sp. Stajer-
skem. Pisane ponudbe na K.
Podkrajšek, Dunajska cesta 71,
Ljubljana. 4

Lepo posestvo

v bližini
Hoč,
okrog 19 orolov gozda, njve,
travnika, hiša in gospodarsko
poslopje je takoj na prodaj. —
Cena 550.000 K. Vpraša se v
pisarni za promet z zemljišči v
Mariboru, Šolska ulica 5. 3
1-2

Dražba lova.

Lovska pravica občine Gradi-
šče se da potom javne dražbe
do 30. junija 1928 v zakup. Ta
dražba se vrši v četrtek dne
26. januarja 1922 ob 10 uri pri
okrajnem glavarstvu v Mariboru
soba št. 14, I. nadst. 5

Kavarna „BEOGRAD“

do nadaljnjega vsako sredo, če-
trtek in nedeljo koncert Richter-
šmidovega kvarteta in šame-
ljaja. 8

Zbirajte za „Tiskovni dom“!

Kdor hoče v Halozah kupiti

dobro vino

naj se obrne na

Mihaela Brenčiča

vinogradnega posestnika in načelnika okrajnega
zastopa v Spuhlji pri Ptuj. 1-10 2

DOBRO IN POCENI

kupite edino pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Zimsko perilo, obleke, klobuke, črevlje, dežnike,
copate, nogavice ter razno galanterijsko blago.

Najceneje!

Solidno!

Ocarinjenje!

Vse v to stroko spadajoče posle izvršuje točno in
kulantno od trgovcev ustanovljena

„ORIENT“ d. d. v Mariboru, Meli-
ska cesta št. 12. Telefon št. 90
in njena podružnica v Ljubljani, Sv. Petra
cesta 27. 6-104 661

Trgovska hiša

v sredini
mesta, z
lepimi prodajalnami, s portalom
in veliko dvoriščno poslopje za
večje podjetje, svetle delavnice,
več skladišč, hlev za konje, lepo
stanovanje s 5 sobami. Po pla-
čilu kupne svote se skoro vse
izprazni. Vpraša se pri lastniku
v Slovenski ulici 20, Maribor. 1-2

UGODNO KUPITE:

1 žičnata žimnica (Drahteinsatz)
K 132.—, 1 tridelna žimnica z
afrik K 1.00.—, vrvi za perilo
15, 20, 25, 30, 40 in 50 m dolge,
plahte impregnirane za vozove
2 do 6 m in 3 do 6 m dolge 1
kvadratni meter K 100.—. Spod-
nje hlače, kajg hlače, srajce vseh
vrst, modro platno, plavotisk,
tkanina in mangin za postelje,
namizne prte, hlače in t. d.
p. tovarniških enah v trgovini

ALOJZIJ GNIUSEK,
Maribor, Glavni trg št. 6. 7
1-2

Sobo, meblirano išče mirna,
poštena uradnica. Na-
slov v upravi lista. 9

Širite naše liste!

Odbor Slovenske kmetijske zveze in Izvršilni odbor Slovenske ljudske stranke
javljata pretužno vest, da je dne 6. t. m. predpoldne na svojem domu v Orehovi
vasi pri Mariboru po kratki, mučni bolezni, previden s svetotajstvi, v 66. letu svoje
starosti gospod

Franc Pišek

naredni poslanec, bivši mnogoletni župan in častni občan občine Orehovavas, član
okrajnega zastopa, podpredsednik Slovenske kmetijske zveze, član načelstva SLS
ter odbornik mnogih narodnih in gospodarskih organizacij

mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 8. januarja, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti
na župnijsko pokopališče v Slivnici. — Za ljudski blagor neumorno delavnemu in
za narodne pravice neustrašenemu boritelju svetila večna luč!

MARIBOR, dne 8. januarja 1922.

Gospodarska zveza je ustanovila MLEKARSKI ODDELEK

ki prevzema upravljanje zadružnih mlekarj pod najugodnejšimi pogoji, organizira in
ustanavlja na lastne stroške kmetijske mlekarne v vseh krajih Slovenije. — Kupuje po
najvišjih cenah vsako množino mleka, presnega in kuhanega masla, kislega in slad-
kega sira od kmetov in mlekarj.

Lastni prodajalnici v Ljubljani, Dunajska cesta 20 in Šolski drevo-
red št. 14 (Pod semeniščem).

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/l. — Telefon 311. — Brzjavi: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor,
Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v
Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja
tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje
vse bančne in borske transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.